

INSTITUTUL DE CERCETĂRI JURIDICE,
POLITICE ȘI SOCIOLOGICE

UNIVERSITATEA DE STAT «ALECU RUSSO»
DIN BALTI

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PENALE
ȘI CRIMINOLOGIE APLICATĂ

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ
ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ

**«CONCEPTUL DE DEZVOLTARE A
STATULUI DE DREPT ÎN REPUBLICA
MOLDOVA
ȘI UCRAINA ÎN CONTEXTUL
PROCESELOR DE EUROINTEGRARE»**

1–2 noiembrie 2019

**Chișinău,
Republica Moldova**

«Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene», conferință internațională științifico-practică (2019 ; Chișinău). Conferința internațională științifico-practică «Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene», 1-2 noiembrie 2019 / com. org.: Бужор В. [и др.]. – Chișinău : S. n., 2019 (Типogr. «Cetatea de Sus»). – 304 p.

Antetit.: Inst. de Cercet. Juridice, Politice și Sociologice, Univ. de Stat «Alec Russo» din Bălți, Inst. de Științe Penale și Criminologie Aplicată. – Texte : lb. rom., engl., ucr. alte lb. străine. – Bibliogr. la sfârșitul art. – 500 ex.

Membrii comitetului organizatoric:

Бужор В. – доктор права, профессор, ректор Института уголовного права и прикладной криминологии;

Гучак И. – доктор хабилитат права, профессор, член-корреспондент Академии наук Республики Молдова, вице-председатель Академии наук Республики Молдова;

Русу В. – доктор права, декан юридического факультета Бельцкого университета «Алеку Руссо»;

Кушнир В. – доктор хабилитат права, профессор, заместитель директора Института юридических, политических и социологических исследований;

Костаки Г. – доктор хабилитат права, профессор, главный научный сотрудник Института юридических, политических и социологических исследований;

Гуцулек В. – доктор права, профессор, заведующий кафедрой Института уголовного права и прикладной криминологии;

Черба В. – доктор права, проректор USEM;

Арсене Л. – главный редактор правового журнала «Legea si viata».

ISBN 978-9975-3222-7-0

© Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2019

© Universitatea de Stat «Alec Russo» din Balti, 2019

© Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, 2019

СОДЕРЖАНИЕ

НАПРАВЛЕНИЕ 1. ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА, ФИЛОСОФИЯ ПРАВА

Unele considerații teoretice privind funcțiile răspunderii juridice Dobîndă Vasile	8
Retrospectiva istorică de incriminare a lipsirii de viață din imprudență în legislația penală a Republicii Moldova Domenco Irina	14
До питання місця судового правозастосування в механізмі правового регулювання: сучасний підхід Копитова О. С.	19
Етичні засади професійної діяльності юриста Назаренко О. А.	23
Інститут медіації: історичний досвід та перспективи становлення в Україні Шапенко Л. О., Клим І. А.	27
Етичні стандарти та їх значення у дотриманні суддею високих моральних якостей конституційна скарга в Україні Якименко К. П.	31

НАПРАВЛЕНИЕ 2. КОНСТИТУЦИОННОЕ И МУНИЦИПАЛЬНОЕ ПРАВО

Angajarea răspunderii guvernului în fața parlamentului condiționată de rigiditate procesuală (studiu de caz – considerațiuni de neconstituționalitate) Kuciuk Valeriu	35
Застосування практики Європейського суду з прав людини вітчизняним органом конституційної юстиції Грицаснко Л. Л.	41
Суспільство і громадянське суспільство: співвідношення понять Кириченко В. М., Соколенко Ю. М.	45

НАПРАВЛЕНИЕ 3. АДМИНИСТРАТИВНОЕ, ФИНАНСОВОЕ, НАЛОГОВОЕ ПРАВО

Repere teoretice și practice privind obiectul dreptului farmaceutic în Republica Moldova Znagovan Alexandru	49

Некоторые вопросы обеспечения общественного порядка при проведении массовых мероприятий Бужор В. Г., Гуцуляк В. И.	57
Перспективы усовершенствования публичного администрирования железнодорожного транспорта в Украине Коллер Ю. С.	64
Проблеми коригування плану-графіку документальних планових податкових перевірок Лонгиненко Т. В., Соколенко О. Л.	68
Внедрение тактической медицины в подготовку Национальной полиции Украины для предотвращения смертности после ДТП Мысливая О. О., Лопалева Е. Н.	71
Регулювання дій поліцейських при реалізації конституційного права громадян на мирні зібрання Поливанюк В. Д., Уколова В. О.	74
Поняття та конститутивні ознаки парафіскалітету Сєрко Д. П.	77
Податкова культура в Україні: шлях від патерналізму до партнерства Соколенко О. Л., Рудєва К. В.	81
Implementation of the control function of administrative and legal protection of land resources of Ukraine Teremetskyi V. I., Shust H. P.	83
НАПРАВЛЕНИЕ 4. ГРАЖДАНСКОЕ И ХОЗЯЙСТВЕННОЕ ПРАВО	
Evoluția istorică a conceptului de patrimoniu Stahi Tatiana	87
Договорная сущность и особенности секрета производства «ноу-хау» Tatar Olga	91
Окремі аспекти правового регулювання цінних паперів як об'єкта цивільних правовідносин Грабар Н. М.	95
Civilistic principles of restoration of the limitation period: their application in special cases Guynan P. D.	99
Основні види нотаріальних проваджень щодо земельних ділянок в Україні Долинська М. С.	103

Особливості поняття та сутності інвестиційного договору у господарському праві	
Парасюк В. М., Копачинський Т. С.	106
Сучасний стан інституту доказування в господарському процесі України та його світовий досвід	
Поліщук І. В., Гаврилюк В. Ю.	109
Актуальні питання визначення інституту медіації в Україні	
Поліщук М. Г.	113
Реформування інституту банкрутства в Україні: окремі аспекти	
Хомко Л. В.	117
Правове регулювання відповідальності авіаперевізника у випадку втрати, нестачі або пошкодження багажу	
Ярошенко В. А.	120
НАПРАВЛЕНИЕ 5. ТРУДОВОЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ	
Характеристика особи безробітного у національному і міжнародному законодавстві	
Кучма О. Л., Сіньова Л. М.	123
Правове регулювання поняття та видів державних соціальних допомог України	
Тимченко Л. М.	127
НАПРАВЛЕНИЕ 6. УГОЛОВНОЕ ПРАВО, КРИМИНОЛОГИЯ, УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО	
Despre experimentul criminologic la efectuarea expertizei criminologice	
Bujor Valeriu, Buga Larisa	131
Incriminarea infracțiunii de părăsire a locului accidentului rutier în legislațiile penale a unor state din spațiul Uniunii Europene	
Chiruța Ana	136
Aspecte conceptuale și criterii de definire a malpraxisului medical în legislația Republicii Moldova	
Cojocaru Radion, Roșculeț Vadim	141
Scopului de înstrăinare la infracțiunea de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora (art. 217 ¹ c.pen. al r. moldova) – studiu cazuistic	
Cojocaru Radion, Cebotari Dumitru	145
Premisele incriminării infracțiunii de tortură, tratament inuman sau degradant în legislația penală a Republicii Molodva	
Mîrzac Sergiu	150

НАПРАВЛЕНИЕ 5. ТРУДОВОЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ БЕЗРОБИТНОГО У НАЦІОНАЛЬНОМУ І МІЖНАРОДНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Кучма О. Л.

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри трудового права
та права соціального забезпечення*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Сіньова Л. М.

*кандидат юридичних наук,
асистент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Прагнення України до інтеграції у світове співтовариство та пов'язані з цим проблеми формування економіки відкритого типу вимагають нових підходів до вивчення та розв'язання проблем на ринку праці, у тому числі питання безробіття. Головною формою розв'язання проблеми безробіття в умовах сучасної економіки є ефективна державна політика зайнятості, яка базується на принципах повного забезпечення: вільно обраної праці економічно активним населенням країни; рівних можливостей населення в реалізації конституційного права на працю; соціального захисту населення від безробіття [1, с. 134-135].

Відповідно до українського законодавства безробітний – це особа віком від 15 до 70 років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи [2].

Законом Республіки Молдова «Про сприяння зайнятості населення і страхування на випадок безробіття» [3] встановлено, що безробітним вважається особа, яка перебуває в пошуку роботи, та в сукупності відповідає таким умовам:

а) перебуває у віці від 16 років до віку, встановленого для виникнення права на пенсію за віком або на інший вид пенсії відповідно до чинного законодавства, за винятком осіб, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника і на пенсію по обмеженню можли-

востей, яким рекомендується працевлаштування відповідно до індивідуальної програми реабілітації та соціальної інтеграції;

- б) здатна до виконання певної роботи;
- с) не працевлаштована;
- д) не навчається на денному відділенні в навчальному закладі;
- е) активно шукає роботу як самостійно, так і через територіальний підрозділ і готова приступити до роботи;
- ф) зареєстрована в якості безробітного в територіальному підрозділі.

Міжнародна Організація Праці до безробітних відносить осіб у віці 15-70 років (зареєстрованих та незареєстрованих в державній службі зайнятості), які одночасно задовольняють трьома умовами: не мають роботи (прибуткового заняття); протягом останніх чотирьох тижнів шукали роботу або намагались організувати власну справу; впродовж найближчих двох тижнів готові приступити до роботи. До категорії безробітних також відносяться особи, які: навчаються за направленнями служби зайнятості, знайшли роботу і чекають відповіді або готуються до неї приступити, але на даний момент ще не працюють [4, с. 151].

В закордонних країнах до визначення того, хто є безробітним підходять по різному. Так, до безробітних в США відносять тих, хто: а) входить у не інституціональне населення; б) не має роботи протягом тижня, охопленого обстеженням; в) здійснює конкретні спроби знайти роботу протягом попередніх дат обстеження чотирьох тижнів; г) у даний момент спроможний приступити до роботи. У Японії безробітним вважається той, хто не працював протягом тижня обстеження жодної години. У Великобританії безробітним вважається той, хто не має роботи протягом тижня обстеження, шукає роботу протягом цього тижня, або не може шукати її через хворобу, або хто чекає результатів переговорів про прийняття на роботу. У Німеччині визначення безробітного в цілому співпадає з вимогами Міжнародної Організації Праці, з тим лише винятком, що при визначенні певної особи безробітним не враховується критерій «готовність приступити до роботи» [4, с. 152].

Законодавець виокремлює поняття «зареєстрований безробітний» – це особа працездатного віку, яка зареєстрована в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, як безробітна і готова та здатна приступити до роботи [2].

До умов, за наявності яких особу може бути визнано безробітним – суб'єктом права на зайнятість, відносяться: вікові обмеження, відсутність роботи та доходу, неможливість підшукати підходящу роботу, реєстрація в центрі зайнятості. Безробітні – це особи, які

через відсутність роботи не мають заробітної плати або інших передбачених законодавством доходів, зареєстровані у центрі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи [5, с. 78].

Сьогодні, для отримання статусу безробітного потрібно: по-перше, волевиявлення громадянина у формі звернення до державної служби зайнятості за місцем проживання для реєстрації як такого, що шукає роботу; по-друге, реєстрація громадянина як такого, що шукає роботу державною службою зайнятості; по-третє, неможливість надання підходящої роботи протягом семи днів перебування на обліку; по-четверте, заява про надання статусу безробітного; по-п'яте, рішення державної служби зайнятості про надання громадянину статусу безробітного. Під правовим статусом безробітного науковці розуміють сукупність, закріплених у законах та підзаконних нормативно-правових актах, загальних, спеціальних та особливих прав, свобод і обов'язків безробітного, які відображають специфічні потреби даної категорії населення [4, с. 159, 164].

Серед безробітних можна виокремити категорію, яка потребує додаткової підтримки від держави.

Відповідно до українського законодавства такими категоріями є:

- 1) один з батьків або особа, яка їх замінює і:
 - а) має на утриманні дитину (дітей) віком до шести років;
 - б) виховує без одного з подружжя дитину віком до 14 років або дитину з інвалідністю;
 - в) утримує без одного з подружжя особу з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) та/або особу з інвалідністю I групи (незалежно від причини інвалідності);
- 2) діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу;
- 3) особи, звільнені після відбуття покарання або примусового лікування;
- 4) молодь, яка закінчила або припинила навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби) і яка вперше приймається на роботу;
- 5) особи, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років;

6) особи з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

7) особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу;

8) учасники бойових дій, зазначені у пунктах 19 та 20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

9) внутрішньо переміщені особи.

Законом Республіки Молдова «Про сприяння зайнятості населення і страхування на випадок безробіття» [3] до безробітних, які потребують додаткової підтримки на ринку праці, відносяться:

a) молоді люди у віці 16-24 років;

b) особи, які не мають професії / ремесла;

c) особи з обмеженими можливостями;

d) довготривалі безробітні;

e) особи у віці від 50 років і старше;

f) особи, звільнені з місць позбавлення волі;

g) жертви торгівлі людьми, після психологічної та соціальної реабілітації;

h) особи, які борються зі споживанням наркотичних або психотропних речовин, після соціальної та психологічної реабілітації;

i) жертви насильства в сім'ї;

j) інші встановлені законом або Урядом категорії, схильні до ризику соціального виключення.

Як бачимо, соціальне законодавство Республіки Молдова містить ширше коло категорій осіб, які отримують від держави додаткову підтримку при працевлаштуванні. Враховуючи те, що завдання держави – це створення можливостей для реалізації особою права на працю (при цьому, допомога по безробіттю є додатковим видом соціального забезпечення на певний період), важливим є диференційований підхід законодавця до соціального забезпечення особи, яка має статус безробітного з огляду на різні чинники, які сприяють чи ускладнюють працевлаштування особи.

Література:

1. Бондаренко Н. Соціально-правові аспекти зайнятості в Україні // *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. № 1* URL: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2016/1\(84\)/14.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2016/1(84)/14.pdf) (дата звернення 25.10.2019)

2. Про зайнятість населення : Закон України : від 05.07.2012 р. №5067-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>(дата звернення 25.10.2019)
3. Про сприяння зайнятості населення і страхування на випадок безробіття : Закон Республіки Молдова № 105 від 14.06.2018 Опублікован : 10.08.2018 в Monitorul Oficial № 295-308 стаття № 448 Дата вступлення в силу : 10.02.2019 URL: <http://Lex.justice.md/ru/376758/> (дата звернення 21.10.2019)
4. Попов С. В. *Зайнятість та ринок праці в умовах ринкової економіки : монографія / С. В. Попов*; Крим. юрид. ін-т Одес. держ. ун-ту внутр. справ. – Сімф., 2008. – 328 с.
5. Шабанов Р.І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія Р. І. Шабанов. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2015. – 360 с.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОНЯТТЯ ТА ВИДІВ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ

Тимченко Л. М.

*старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Кожна людина має право на гідне життя та соціальний захист. Підпадаючи під вплив того чи іншого соціального ризику людина на деякий час, а можливо і назавжди втрачає здатність до трудової діяльності, самозабезпечення, а інколи і самообслуговування. У цьому випадку людина має право скористатися державною соціальною допомогою.

Вперше поняття допомоги було досліджено В.С.Андрєєвим. На його переконання, допомоги – це всі інші крім пенсій виплати аліментарного характеру з фондів для непрацездатних, які є підтримкою громадян у встановленому законом порядку[1, с. 254].

На думку М.Л.Захарова та Е.Г.Тучкова, соціальні допомоги – це виплати, які здійснюються громадянам щомісячно, періодично чи разово з метою відшкодування повністю чи частково тимчасово втраченого заробітку або надання матеріальної підтримки [4, с. 122].

Досліджуючи поняття соціальної допомоги В.В.Жернаков зазначає, що соціальні допомоги – це грошові одноразові чи періодичні виплати, що виплачуються громадянам за рахунок коштів Державного бюджету та не залежать від майнового стану чи попередньої трудової діяльності [2, с. 91].

CONFERINȚA
INTERNAȚIONALĂ ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ

«CONCEPTUL DE DEZVOLTARE A STATULUI
DE DREPT ÎN REPUBLICA MOLDOVA
ȘI UCRAINA ÎN CONTEXTUL PROCESELOR
DE EUROINTEGRARE»

(Chișinău, Republica Moldova, 1–2 noiembrie 2019)

Culegere și paginare computerizată.
Bun de tipar 27.03.2019. Formatul 60x84/16. Tipar ofset.
Coli tipar conv. 17,67. Tiraj-500 ex.
Imprimat la SRL «Cetatea de Sus», mun. Chișinău.